

MTÜ KOSE KOOLITUS B-kategooria sõidukijuhikoolituse õppetöö korraldus ja õppekava.

ÕPPETÖÖ KORRALDUS.

Esmaõppe algastme koolitus toimub reeglina kaks korda aastas. Esimene õpperühm alustab tööd septembris ja õppetöö lõppeb detsembris, teine õpperühm alustab tööd jaanuaris ja õppetöö lõppeb mais. Lõppastmekoolitus toimub jooksvalt rühma komplekteerudes.

Õppetöö aluseks on Kose Koolitus MTÜ koostatud õppekava ja ainekaardid .

Teoriaõpe viiakse läbi Kose Gümnaasiumi ruumes kuni kolm korda nädalas. Õppetöö toimub reeglina esmaspäeviti, kolmapäeviti ja neljapäeviti algusega kl 18:00 ja kestvusega 2 akadeemilist tundi.

Sõiduõpe viiakse läbi vastavalt individuaalsele õppeplaanile arvestades teooriaõppe käiku, enamasti alates 3. õppenädalast. Kohustuslikud harjutused libedarajal-, liiklusohutuse praktikum ja pimedasõidu harjutused sõidusimulaatoril viiakse läbi kokkuleppel partnerautokoolidega.

Koolitusel osaleja saab koolitajalt järgmised õppematerjalid:

1. Liiklusseadus. Liiklusmärkide ja teemärgiste tähendused ning nõuded fooridele EAKL, kirjastus Hansaprint OÜ, Pärnu.
2. Liiklusülesannete kogu, EAKL.

MTÜ Kose Koolitus

B-kategooria alg- ja lõppastme koolituse ainekaardid

T 1.1	Ülevaade õppetöö korraldusest ja eesmärkidest
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava esmaõppe algastme teooriaõppe 1. moodulisse
Moodul 1 maht	Kokku 10 tundi
Aine läbimise eeltingimused	Ei ole
Aine lühikirjeldus	Ülevaade sõiduki juhtimisõiguse saamise tingimustest ja korrast, juhikoolituse eesmärkidest ja koolitajaõppekavast, õppetöö korraldusest ja õppetööd reguleerivatest dokumentidest. Seatakse koolitusele eesmärgid, 1 tund.
Aine üldeesmärgid	Ülevaade sõiduki juhtimisõiguse omandamise tingimustest ja korrast, õppetöö korraldusest, sisust ja mahust. Luua eeldused olukorrale, kus juhi ettevalmistamise määruses seatud juhi koolituse eesmärgid ja õpilase juhilubade taotlemise ning juhi koolitusega seotud eesmärgid langeksid võimalikult palju kokku.
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: <ul style="list-style-type: none">• tunneb juhtimisõiguse omandamise tingimusi ja korda;• tunneb õppetöö korraldust;• tunneb õppetööd reguleerivaid õigusakte ja dokumente;• on omaks võtnud juhi ettevalmistamise määruses seatud juhi koolituse eesmärgid
Õppimise korralduslikud alused	Aine teemadest räägitakse esimese loengu alguses. Õpetaja peab loengut projektoriga varustatud õppeklassis. Loengumaterjal on MS Powerpoint formaadis.

Tegevused ja meetodid õpiväljundite saavutamiseks	Selgitatakse aine lühikirjelduses toodut. Tunni ajal rõhutatakse õpilaste poolt esitatud küsimuste vajadust ning konspekti kirjutamise vajadust.
Hindamismeetodid	1 mooduli lõpus korraldatakse vahekontroll testide kujul. Testis on 30 küsimust. Minimaalne õigete vastuste arv on 27.
Hindamiskriteeriumid	Kontrollitakse õpilase teadmisi käsitletud teemadel. Hinnates õpilaste poolt omandatavaid õpiväljundeid, lähtutakse MKM määrusest nr 58 "Mootorsõidukijuhi teadmiste, oskuste ja käitumise liiklusalased kvalifikatsiooninõuded". Õpilase teadmisi hinnates on oluline, et õpetaja ja õpilase hinnangud langeksid kokku.
Iseseisva töö sisu	Töö konspektiga
Kohustuslik kirjandus	Ei ole

T 1.2	Iseseisvaks õppimiseks juhendamine
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava esmaõppe algastme teooriaõppe 1. moodulisse
Moodul 1 maht	Kokku 10 tundi
Aine läbimise eeltingimused	Läbitakse pärast tundi "Ülevaade õppetöö korraldusest ja eesmärkidest".
Aine lühikirjeldus	Lisaks kohustuslikele teooriatundidele ja sõidutundidele on kursuse raames palju iseseisvat tööd. Aine raames täpsustatakse iseseisva töö sisu ja maht. Aidatakse õpilasel koostada individuaalne õppeplaani – õppetöö ajaline jaotus, iseseisev töö, õppimine juhendajaga jms. Rõhutatakse õpilase aktiivset rolli õppetöös ja vajadust võtta vastutus õppimise eest, 1 tund.
Aine üldeesmärgid	Luu eeldused vastutuse võtmiseks oma õppimise eest ja aidata õpilasel koostada individuaalne õppeplaani
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: <ul style="list-style-type: none"> • on valmis vastutama oma õppimise eest; • on koostanud individuaalse õppeplaani; • teab kuidas autokool iseseisvat õppimist toetab ja kellelt vajadusel abi saab
Õppimise korralduslikud alused	Aine teemadest räägitakse esimese loengu alguses. Õpetaja peab loengut projektoriga varustatud õppeklassis. Loengumaterjal on MS Powerpoint formaadis.
Tegevused ja meetodid õpiväljundite saavutamiseks	Selgitatakse aine lühikirjelduses toodut. Seletatakse, kuidas jõuda tulemuseni. Motiveeritakse töötama iseseisvalt.
Hindamismeetodid	1 mooduli lõpus korraldatakse vahekontroll testide kujul. Test koosneb 30-st küsimusest. Minimaalne õigete vastuste arv on 27.
Hindamiskriteeriumid	Kontrollitakse õpilase teadmisi käsitletud teemadel. Hinnates õpilaste sooritust, lähtutakse MKM määrusest nr 58 "Mootorsõidukijuhi teadmiste, oskuste ja käitumise liiklusalased kvalifikatsiooninõuded". Õpilase teadmisi hinnates on oluline, et õpetaja ja õpilase hinnangud

	langeksid kokku.
Iseseisva töö sisu	Koostada individuaalne õppeplaan
Kohustuslik kirjandus	Ei ole

T 1.3	Liiklus, kui süsteem
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava esmaõppe algaste teooriaõppe 1. moodulisse
Moodul 1 maht	Kokku 10 tundi
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud teooriaõppe moodul 1 ained ” Ülevaade õppetöö korraldusest ja eesmärkidest” ning ” Iseseisvaks õppimiseks juhendamine“.
Aine lühikirjeldus	Liiklus koosneb mitmest osast – tee, liikleja, sõiduk, seadusandlus – moodustades süsteemi. Süsteemi erinevad osad on vastasmõjus – muutused ühes kutsuvad esile ka muutused teistes. Ülevaade olulisemast süsteemi erinevate osade kohta – terminid, liiklusalane seadusandlus, sõiduk, liikluskorraldusvahendid jm, 1 tund.
Aine üldeesmärgid	Luua eeldused mõistmaks liiklust kui süsteemi.
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: <ul style="list-style-type: none"> • tunneb liiklussüsteemi erinevate osadega seotud terminoloogiat; • teab liikluskorraldusega seotud põhimõtteid; • mõistab liiklust kui süsteemi ja enda rolli selle süsteemi osana; • teab liikluse positiivset ja negatiivset mõju inimese elule ja tervisele
Õppimise korralduslikud alused	Õpetaja peab loengut projektoriga varustatud õppeklassis. Loengumaterjal on MS Powerpoint formaadis.
Tegevused ja meetodid õpiväljundite saavutamiseks	Selgitatakse aine lühikirjelduses toodut. Õpilased kaasatakse diskussiooni. Loengus kasutatakse hulgaliselt pildimaterjali. Rõhutatakse konsepti vajadust.
Hindamismeetodid	1 mooduli lõpus korraldatakse vahekontroll testide kujul. Vahekontrollis on 30 küsimust. Minimaalne õigete vastuste arv on 27.
Hindamiskriteeriumid	Kontrollitakse õpilase teadmisi käsitletud teemadel. Hinnates õpilaste õpiväljundeid, lähtutakse MKM määrusest nr 58 “Mootorsõidukijuhi teadmiste, oskuste ja käitumise liiklusalased kvalifikatsiooninõuded”. Õpilase teadmisi hinnates on oluline, et õpetaja ja õpilase hinnangud langeksid kokku.
Iseseisva töö sisu	Vaadata läbi LS § 2, § 15 – 17, § 100 lg 5 – 7, § 109, lahendada temaatilised küsimused liiklustestides
Kohustuslik kirjandus	Liiklusseadus

T 1.4	Ohutu liiklemise põhimõtted
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava esmaõppe algastme teooriaõppe 1. moodulisse

Moodul 1 maht	Kokku 10 tundi
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud teooriaõppe moodul 1 ained ” Ülevaade õppetöö korraldusest ja eesmärkidest” ning ”Iseseisva õppimise juhendamine.”
Aine lühikirjeldus	Aine raames analüüsitakse tüüpilisi liiklusolukordi ja arutletakse, millised on juhi võimalused tagada ohutus nendes olukordades. Sõnastatakse ühiselt ohutu liiklemise põhimõtted. Omandatakse piki- ja külgsuuna ning sõidukiiruse valikuga ja märguannete kasutamisega seotud reeglid, 2 tundi.
Aine üldeesmärgid	Lua eeldused isiklike ohutu liiklemise põhimõtete väljatöötamiseks
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: <ul style="list-style-type: none"> tunneb ohutu liiklemise põhimõtteid, mõistab oludele vastava sõidukiiruse valiku, õigeaegsete märguannete, ohutu piki- ja külgsuuna hoidmise, liiklusreeglitest kinnipidamise ja kaas – liiklejatega arvestamise tähtsust arvestamine; teab piki- ja külgsuuna ning sõidukiiruse valikuga seotud reegleid; teab märguandeid ja nende kasutamisega seotud reegleid; on välja töötanud isiklikud ohutu liiklemise põhimõtted.
Õppimise korralduslikud alused	Õpetaja peab loengut projektoriga varustatud õppeklassis. Loengumaterjal on MS Powerpoint formaadis.
Tegevused ja meetodid õpiväljundite saavutamiseks	Selgitatakse aine lühikirjelduses toodut. Õpetaja esitab õpilastele suunavaid küsimusi. Selliselt hoitakse õpilaste tähelepanu ja suunatakse need vajalike järelduste ja otsusteni. Jooniste ja piltmaterjali abiga aidatakse õpilastel kujutada ette, et nad peavad tegutsema konkreetses olukorras, küsitakse nende arvamust, arutletakse ning tehakse koos järeldusi. Rõhutatakse konspekti vajadust.
Hindamismeetodid	1 mooduli lõpus korraldatakse vahekontroll testide kujul. Vahekontrollis on 30 küsimust. Minimaalne õigete vastuste arv on 27.
Hindamiskriteeriumid	Kontrollitakse õpilase teadmisi käsitletud teemadel. Hinnates õpilaste teadmisi, lähtutakse MKM määrusest nr 58 “Mootorsõidukijuhi teadmiste, oskuste ja käitumise liiklusalased kvalifikatsiooninõuded”. Õpilase teadmisi hinnates on oluline, et õpetaja ja õpilase hinnangud langeksid kokku.
Iseseisva töö sisu	Töötada läbi LS § 50, lahendada vastavad osad liiklustestides, lugeda konspekti
Kohustuslik kirjandus	Liiklusseadus

T 1.5	Teiste liiklejatega arvestamine
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava esmaõppe algaste teooriaõppe 1. moodulisse
Moodul 1 maht	Kokku 10 tundi
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud teooriaõppe moodul 1 ained ” Ülevaade õppetöö korraldusest ja eesmärkidest” ning ”Iseseisva õppimise juhendamine.”
Aine lühikirjeldus	Liiklejate käitumise eripärad (vanusest, kogemusest, kasutatavast

	sõidukist jms). Kaasliiklejatega arvestamine. Arutletakse selle üle, milliseid liiklejate rühmi on, millised on nende käitumise eripärad ja kuidas iga liikleja saab neid eripärasid teades ohutuse tagada, 2 tundi.
Aine üldeesmärgid	Luu eeldused teiste liiklejatega arvestava käitumise kujunemiseks.
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: <ul style="list-style-type: none"> • teab, et liikluses osaleb erinevaid liiklejate rühmi; • tunneb erinevate liiklejarühmade käitumise eripära; • teab erinevate liiklejarühmade ja sõidukiliikidega (nt vähemkaitstud liiklejate, veokite, eritalituse sõidukite jne) seotud ohutegureid; • omab valmidust liikluses ohutuse tagamiseks arvestama eripäradega, mis on seotud erinevate liiklejarühmade ja sõidukiliikidega; • mõistab teiste liiklejate ja sõitjatega arvestamise tähtsust; • on motiveeritud arvestama kaasliiklejatega, eeskätt vähemkaitstud liiklejatega ja tagama nende ohutuse.
Õppimise korralduslikud alused	Õpetaja peab loengut projektoriga varustatud õppeklassis. Loengumaterjal on MS Powerpoint formaadis.
Tegevused ja meetodid õpiväljundite saavutamiseks	Selgitatakse aine lühikirjelduses toodut. Õpetaja esitab õpilastele suunavaid küsimusi. Toimub arutelu. Pildimaterjali abiga aidatakse õpilastel ette kujutada, tegevust konkreetsetes olukorras, küsitakse nende arvamust, arutletakse ning tehakse koos järeldusi. Õppur konspekterib.
Hindamismeetodid	1 mooduli lõpus korraldatakse vahekontroll testide kujul. Testis on 30 küsimust. Minimaalne õigete vastuste arv on 27.
Hindamiskriteeriumid	Kontrollitakse õpilase teadmisi käsitletud teemadel. Hinnates õpilaste sooritust, lähtutakse MKM määrusest nr 58 "Mootorsõidukijuhi teadmiste, oskuste ja käitumise liiklusalased kvalifikatsiooninõuded". Õpilase teadmisi hinnates on oluline õpetaja ja õpilase üksmeel.
Iseseisva töö sisu	Läbi töötada LS § 87, jaod 2 – 4, 7, lahendada vastavad liiklustestid, lugeda konspekti.
Kohustuslik kirjandus	Liiklusseadus

T 1.6	Sõiduki turvalisus
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava esmaõppe algastme teooriaõppe 1. moodulisse
Moodul 1 maht	Kokku 10 tundi
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud teooriaõppe moodul 1 ained "Ülevaade õppetöö korraldusest ja eesmärkidest" ning "Iseseisva õppimise juhendamine." 1 tund.
Aine lühikirjeldus	Autotööstus areneb väga kiiresti. Sõidukite tootjad pööravad järjest suuremat tähelepanu sõidukite turvalisusele. Tehnikasaavutusi saavad juht ja sõitjad enda ohutuse suurendamiseks kasutada tundes sõidukis oleva turvavarustuse tööpõhimõtet, turvavarustuse õiget kasutamist. Kõige parim viis turvavarustuse õige kasutamise vajadust selgitada on külastada turvahalli. Tutvustatakse fooride, reguleerija märguannete ja liiklusmärkide tähendusi.
Aine üldeesmärgid	Luu eeldused turvavarustuse õigeks kasutamiseks vajalike teadmiste

	ja oskuste kujunemiseks ja motivatsiooni suurenemiseks kasutada turvavarustust.
Õpiväljundid	<p>Pärast koolitust õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • mõistab auto kasutusjuhendiga tutvumise olulisust; • tunneb põhilisi tänapäeva sõidukites kasutuses olevaid aktiivse ja passiivse turvalisuse elemente ja nende tööpõhimõtet (turvavöö kinnitamine ja istumisasendi reguleerimine, lapse turvavarustuse kasutamine, pagasi õige paigutus ja kinnitamine); • teab turvavarustuse vale kasutamise või mittekasutamise seotud ohte ja on motiveeritud turvavarustust kasutama; • tunneb sõitjate ja veoste veole esitatavaid nõudeid; • tunneb sõidukist väljumise ja sellesse sisenemise ettevaatusabinõusid; • tunneb nõudeid kasutatava mootorsõiduki tehnoseisundile; • tunneb keskkonnasäästu reegleid; • tunneb kasutatava sõiduki lisa- ja mugavusseadmete mõju liiklusohutusele ja sõiduki juhitavusele; • tunneb fooride, reguleerija märguannete ja liiklusmärkide tähendusi.
Õppimise korralduslikud alused	Õpetaja peab loengut projektoriga varustatud õppeklassis. Loengumaterjal on MS Powerpoint formaadis.
Tegevused ja meetodid õpiväljundite saavutamiseks	Seletatakse lahti aine lühikirjelduses toodut. Õpetaja esitaks õpilastele suunavaid küsimusi. Selliselt hoitakse õpilaste tähelepanu ja suunatakse neid õigete järelduste ja otsusteni. Tuuakse näiteid, küsitakse õpilaste kogemustest. Jooniste ja piltmaterjali abiga aidatakse õpilastel kujutada ette, et nad peavad tegutsema konkreetsetes olukorras, küsitakse nende arvamust, arutletakse seda ning tehakse koos järeldusi. Parema ettekujutuse passiivsete ohutussüsteemide toimimisest näidatakse õppefilmi "Turvaline teekond". Rõhutatatakse konspekti kirjutamise vajadust.
Hindamismeetodid	1 mooduli lõpus korraldatakse vahekontroll (test). Vahekontrollis on 30 küsimust. Minimaalne õigete vastuste arv on 27.
Hindamiskriteeriumid	Kontrollitakse õpilase teadmisi käsitletud teemadel. Testi tulemuste analüüs.
Iseseisva töö sisu	Vaadata läbi ohtlike rikete loetelu („Seadusaktide kogumikus“), lahendada temaatilised küsimused liiklustestides, lugeda konspekti
Kohustuslik kirjandus	Liiklusseadus

T 1.7	Inimene sõidukijuhina
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava esmaõppe algaste teooriaõppe 1. moodulisse
Moodul 1 maht	Kokku 10 tundi
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud teooriaõppe moodul 1 ained "Ülevaade õppetöö korraldusest ja eesmärkidest" ning "Iseseisvaks õppimiseks juhendamine," 2 tundi.
Aine lühikirjeldus	Inimestena oleme erinevad. Erinevused võivad olla tingitud kaasasündinud teguritest (sugu, isiksuse omadused, impulsiivsus, kognitiivsed funktsioonid), elu jooksul välja kujunevatest mõjuritest

	(vanus, kogemused, hoiakud, väärtused, motiivid, iseloom jms) ning kiiresti muutuvatest asjaoludest (väsimus, tervislik seisund, emotsioonid, joove jms). Arutletakse selle üle, kuidas nendest teguritest tulenevat negatiivsed mõju juhi käitumisele saab vältida. Tutvustatakse liiklusmärkide ja teemärgiste tähendusi.
Aine üldeesmärgid	Luu eeldused mõistmaks erineva liikluskäitumise põhjuseid, saada teadlikuks enda isikuga seotud liikluskäitumist mõjutavatest tugevatest ja nõrkadest külgedest. Luua eeldused strateegiate väljatöötamiseks neid kahjulikke mõjusid vähendada
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: <ul style="list-style-type: none"> • teab inimeste erineva liikluskäitumise põhjuseid; • teab kuidas sõidu motiivid, sõiduteekonna ja aja planeerimine, sotsiaalne surve, juhi seisund ja teadlikus enda juhtimisvõimest (sealhulgas liigne enesekindlus, oma võimekuse tõestamise soov) mõjutavad juhi käitumist; • teab enda isiksuseomadustest, hoiakutest ja elustiilist tulenevaid võimalikke riske liikluskäitumisele; • on enda jaoks välja töötanud strateegiad isiksusega ja tervisliku seisundiga seotud liikluskäitumist mõjutavatest asjaoludest tulenevate kahjulike mõjude vältimiseks; • on motiveeritud väärtustama ohutust ja keskkonna säästlikkust, elu üldistes eesmärkides ja käitumises
Õppimise korralduslikud alused	Õpetaja peab loengut projektoriga varustatud õppeklassis. Loengumaterjal on MS Powerpoint formaadis.
Tegevused ja meetodid õpiväljundite saavutamiseks	Seletatakse aine lühikirjelduses toodud. Õpetaja esitab õpilastele suunavaid küsimusi. Tuuakse näiteid, küsitakse õpilaste kogemusi. Jooniste ja piltmaterjali abiga aidatakse õpilastel kujutada ette, et nad peavad tegutsema konkreetsetes olukorras, küsitakse nende arvamust, arutletakse seda ning tehakse koos järeldusi. Rõhutatatakse konsekti kirjutamise vajadust.
Hindamismeetodid	1 mooduli lõpus korraldatakse vahekontroll (test). Vahekontrollis on 30 küsimust. Minimaalne õigete vastuste arv on 27.
Hindamiskriteeriumid	Kontrollitakse õpilase teadmisi käsitletud teemadel. Hinnates õpilaste õpiväljundeid, lähtutakse MKM määrusest nr 58 "Mootorsõiduki juhi teadmiste, oskuste ja käitumise liiklusalased kvalifikatsiooninõuded". Analüüsitakse testi tulemusi.
Iseseisva töö sisu	Kodus: juhatusmärgid, teeninduskohamärgid, lisateetatähvlid, tunnusmärgid (LS § 6 lg 6), lahendada temaatilised küsimused liiklustestides, lugeda konsekti, valmistada ette vahekontrolliks
Kohustuslik kirjandus	Liikluseadus

T 2.1	Sõidu alustamine ja sõiduki asukoht sõites
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava esmaõppe algaste teooriaõppe 2. moodulisse
Moodul 2 maht	Kokku 10 tundi
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud teooriaõppe 1. moodul
Aine lühikirjeldus	Üheks ohutu liiklemise eelduseks on valida teel otse sõites ja manöövri sooritamisel õige asukoht. Omandatakse sõidu alustamise

	ja sõiduki asukoha valikuga seonduvad reeglid. Arutletakse, kuidas tagada sõidu alustamisel ohutus, milliseid ettevalmistusi tuleb sõiduks teha, millised on tee erinevad osad ja nende otstarbed; mille järgi ära tunda eraldi rada ühissõidukile, kergliiklejatele jms; kui sõiduradasid on mitu, siis milline rada valida; kuidas saab juht õige paiknemisega teel riske vältida. Analüüsitakse sõiduki asukohaga sõites seotud liiklusõnnetuste võimalikke põhjuseid ja kuidas neid oleks saanud ära hoida. Aine raames kajastatakse juhi üldkohustusi, kohustusi jalakäija ohutuse tagamisel ning manööverdamist, 2 tundi.
Aine üldeesmärgid	Lua eeldused sõitmisel õige asukoha valikuks vajalike teadmiste kujunemiseks ja motivatsiooni suurenemiseks sõidu planeerimisega riske vältida ning keskkonda säästa
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: <ul style="list-style-type: none"> • teab kuidas sõitu ohutult alustada; • teab tee erinevaid osi ja nende otstarvet; • teab sõiduki asukoha valikuga seotud reegleid; • teab kuidas valida asukohta teel riski vältimise ja keskkonna säästmise eesmärgil; • on motiveeritud oma sõitu riski vältimise ja keskkonna säästmise eesmärgil planeerima; • teab juhi üldkohustusi, kohustusi jalakäija ohutuse tagamisel ning manööverdamise reegleid.
Õppimise korralduslikud alused	Õpetaja peab loengut projektoriga varustatud õppeklassis. Loengumaterjal on MS Powerpoint formaadis.
Tegevused ja meetodid õpiväljundite saavutamiseks	Õpetaja esitaks õpilastele suunavaid küsimusi. Õpetaja köidab õpilaste tähelepanu ja suunab neid õigete järelduste ja otsusteni. Tuuakse näiteid, küsitakse õpilaste kogemusi. Jooniste ja pildimaterjali abiga aidatakse õpilastel kujutada ette, et nad peavad tegutsema konkreetses olukorras, küsitakse nende arvamust, arutletakse seda ning tehakse koos järeldusi.
Hindamismeetodid	2 mooduli lõpus korraldatakse vahekontroll (test). Vahekontrollis on 30 küsimust. Minimaalne õigete vastuste arv on 27.
Hindamiskriteeriumid	Kontrollitakse õpilase teadmisi käsitletud teemadel. Hinnates õpilaste õpiväljundeid, lähtutakse MKM määrusest nr 58 "Mootorsõidukijuhi teadmiste, oskuste ja käitumise liiklusalased kvalifikatsiooninõuded". Järgneb testi tulemuste analüüs
Iseseisva töö sisu	Kodus: LS § 35-38, 84, 89, lahendada temaatilised küsimused liiklustestides, lugeda konspekti
Kohustuslik kirjandus	Liiklusseadus

T 2.2	Sõidujärjekord sõites
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava esmaõppe algaste teooriaõppe 2. moodulisse
Moodul 2 maht	Kokku 10 tundi
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud teooriaõppe 1. moodul
Aine lühikirjeldus	Üheks ohutu liiklemise eelduseks on õige sõidujärjekorra määramine teede lõikumisalade ja teega külgnevate alade ületamisel.

	Omandatakse teede ristumis- ja lõikumisaladel ning raudteeülesõidukohtadel ja õuelade, parklate, jalgrattateede, teega külgnevate alade, raudtee, trammitee jms ületamisel sõidujärjekorra määramisega seotud reeglid. Analüüsitakse teede ristumis- ja lõikumisaladel ja teega külgnevate aladel ning raudteeülesõidukohtadel sõiduga seotud liiklusõnnetuste põhjuseid ja kuidas neid ära hoida, 2 tundi.
Aine üldeesmärgid	Luu eeldused ristmike ja teega külgnevate alade ületamisel õige sõidujärjekorra määramiseks vajalike teadmiste kujunemiseks ja motivatsiooni suurenemiseks ristmikel sõites võimalikke ohte vältida
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: <ul style="list-style-type: none"> • oskab rakendada probleemülesannete lahendamisel teede ristumis- ja lõikumisaladel ja teega külgnevate aladel ning raudteeülesõidukohtadel sõidujärjekorra määramisega seotud liiklusreegleid; • omab ülevaadet teede lõikumisalade ning raudteeülesõidukoha ületamisega seotud riskidest ja nende vältimise võimalustest; • on motiveeritud teede lõikumisalade ja teega külgnevate alade ning raudteeülesõidukoha ületamisega seotud võimalikke ohte vältima.
Õppimise korralduslikud alused	Õpetaja kasutab projektoriga varustatud õppeklassi. Loengumaterjal on MS Powerpoint formaadis.
Tegevused ja meetodid õpiväljundite saavutamiseks	Õpetaja esitaks õpilastele suunavaid küsimusi. Tuuakse näiteid, eraldi rõhku pannakse ringliiklusega ristmike ületamisele. Jooniste ja pildimaterjali abil aidatakse õpilastel kujutada ette, et nad peavad tegutsema konkreetses olukorras, küsitakse nende arvamust, arutletakse seda ning tehakse koos järeldusi.
Hindamismeetodid	2 mooduli lõpus korraldatakse vahekontroll (test). Vahekontrollis on 30 küsimust. Minimaalne õigete vastuste arv on 27.
Hindamiskriteeriumid	Kontrollitakse õpilase teadmisi käsitletud teemadel. Hinnates õpilaste õpiväljundeid, lähtutakse MKM määrusest nr 58 "Mootorsõiduki juhi teadmiste, oskuste ja käitumise liiklusalased kvalifikatsiooninõuded". Õpitulemuste analüüs.
Iseseisva töö sisu	Kodus: LS § 56-58, lahendada temaatilised küsimused liiklustestides, lugeda konspekti.
Kohustuslik kirjandus	Liikluseadus

T 2.3	Sõit asulavälisel teel, kiirteel ja tunnelis
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava esmaõppe algaste teooriaõppe 2. moodulisse
Moodul 2 maht	Kokku 10 tundi
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud teooriaõppe 1. moodul
Aine lühikirjeldus	Omandatakse asulavälisel teel, kiirteel ja tunnelis sõiduki juhtimisega seonduvad reeglid. Asulavälisel teel ja kiirteel sõiduki juhtimine erineb asulas sõidust peamiselt sõidukiiruse poolest. Suurema sõidukiirusega kaasneb oht õnnetuse korral rohkem vigu

	saada; midagi olulist võib tähele panemata jääda; kui ohtu märgatakse, siis on vähem aega otsuste vastuvõtmiseks ja tegutsemiseks. Kiirushüpnos. Kuid ka väljaspool asulat ja kiirteel saab ohutult sõita – valides oludele vastava sõidukiiruse ja hoides enda ümber tegutsemiseks piisavalt ruumi. Analüüsitakse asulavälisel teel, kiirteel ja tunnelis sõiduki juhtimisega seotud liiklusõnnetuste põhjuseid ja kuidas saab neid vältida, 2 tundi.
Aine üldeesmärgid	Luu eeldused asulavälisel teel, kiirteel ja tunnelis sõiduki juhtimiseks ja ohtude vältimiseks vajalike teadmiste kujunemiseks. Tekitada motivatsioon järgida asulavälisel teel ja kiirteel sõites sõidukiirusele kehtestatud piiranguid ning hoida ohutut piki- ja külgvahet.
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: <ul style="list-style-type: none"> • tunneb asulavälisel teel, kiirteel ja tunnelis sõiduki juhtimisega seotud reegleid; • tajub sõiduki juhtimise eripära asulavälisel teel ja kiirteel võrreldes sõiduki juhtimisega asulas; • omab ülevaadet asulavälisel teel, kiirteel ja tunnelis sõiduki juhtimisega seotud riskidest ja nende vältimise võimalustest; • on motiveeritud ohutult liiklema; • tunneb sõidukiirusele kehtestatud piiranguid ning hoiab ohutut piki- ja külgvahet.
Õppimise korralduslikud alused	Õpetaja kasutab projektoriga varustatud õppeklassi. Loengumaterjal on MS Powerpoint formaadis.
Tegevused ja meetodid õpiväljundite saavutamiseks	Õpetaja esitab õpilastele suunavaid küsimusi. Jooniste ja piltmaterjali abil aidatakse õpilastel kujutada ette, et nad peavad tegutsema konkreetses olukorras, küsitakse nende arvamust, arutletakse seda ning tehakse koos järeldusi.
Hindamismeetodid	2 mooduli lõpus korraldatakse vahekontroll testide kujul. Vahekontrollis on 30 küsimust. Minimaalne õigete vastuste arv on 27.
Hindamiskriteeriumid	Kontrollitakse õpilase teadmisi käsitletud teemadel. Hinnates saavutatud õpitulemusi, lähtutakse MKM määrusest nr 58 “Mootorsõidukijuhi teadmiste, oskuste ja käitumise liiklusalased kvalifikatsiooninõuded”. Õpitulemuste analüüs.
Iseseisva töö sisu	Lahendada temaatilised küsimused liiklustestides, lugeda konspekti
Kohustuslik kirjandus	Liiklusseadus

T 2.4	Sõiduki peatamine ja sõidu lõpetamine
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava esmaõppe algaste teooriaõppe 2. moodulisse
Moodul 2 maht	Kokku 10 tundi
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud teooriaõppe 1. moodul
Aine lühikirjeldus	Peatumine ja parkimine ning hädapeatamine peavad toimuma kaasliiklejaid takistamata. Omandatakse peatumise ja parkimise ning hädapeatumisega seotud reeglid. Lahendatakse probleemülesandeid. Analüüsitakse peatumise ja parkimise ning hädapeatamisega seotud liiklusõnnetuste põhjuseid ja kuidas neid vältida, 2 tundi.

Aine üldesmärgid	Lua eeldused peatumiseks ja parkimiseks ning hädapeatamiseks vajalike teadmiste kujunemiseks ning motiveeritakse peatumise ja parkimisega ning hädapeatamisega seotud reeglite järgimist.
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: <ul style="list-style-type: none"> • teab ja oskab probleemülesandeid lahendades kasutada parkimise ja peatumisega ning hädapeatamisega seotud liiklusreegleid; • teab kuidas parklas ja parkimismajas ohutult ja teisi liiklejaid arvestavalt käituda; • on motiveeritud peatumise ja parkimisega ning hädapeatamisega seotud reegleid järgima; • teab kuidas väljaspool asulat peatuda ja parkida.
Õppimise korralduslikud alused	Õpetaja kasutab projektoriga varustatud õppeklassi. Loengumaterjal MS Powerpoint formaadis.
Tegevused ja meetodid õpiväljundite saavutamiseks	Õpetaja esitab õpilastele suunavaid küsimusi. Tuuakse näiteid, analüüsitakse tüüpilisi vigu. Jooniste ja pildimaterjali abil aidatakse õpilastel kujutada ette, et nad peavad tegutsema konkreetses olukorras, küsitakse nende arvamust, arutletakse seda ning tehakse koos järeldusi.
Hindamismeetodid	2 mooduli lõpus korraldatakse vahekontroll (test). Vahekontrollis on 30 küsimust. Minimaalne õigete vastuste arv on 27.
Hindamiskriteeriumid	Kontrollitakse õpilase teadmisi käsitletud teemadel. Hinnates saavutatud õpitulemusi, lähtutakse MKM määrusest nr 58 "Mootorsõidukijuhi teadmiste, oskuste ja käitumise liiklusalased kvalifikatsiooninõuded". Õpitulemuste analüüs.
Iseseisva töö sisu	Kodus: LS § 61-68, lahendada temaatilised küsimused liiklustestides, lugeda konspekti
Kohustuslik kirjandus	Liiklusseadus

T 2.5	Käitumine liiklusõnnetuse korral
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava esmaõppe algaste teooriaõppe 2. moodulisse
Moodul 2 maht	Kokku 10 tundi
Aine läbimise eeltingimused	Ei ole
Aine lühikirjeldus	Liiklusõnnetuse mõiste ja olemus. LÕ põhjused. Käitumine liiklusõnnetuse korral käitumisega seotud reeglid. Lahendatakse liiklusõnnetuse korral käitumisega seotud probleemülesandeid. Analüüsitakse liiklusõnnetuse korral väärkäitumise tagajärgi ohutuse ja liikluskindlustusseaduse seisukohast. Aine raames käsitletakse ka valgustusseadmete kasutamise reegleid, 2 tundi.
Aine üldesmärgid	Lua eeldused liiklusõnnetuse korral õige ja ohutu käitumise jaoks vajalike teadmiste kujunemiseks
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: <ul style="list-style-type: none"> • teab, kuidas liiklusõnnetuse korral käituda; • teab liiklusõnnetuse korral vale käitumise võimalikke tagajärgi.

	<ul style="list-style-type: none"> • omab ettekujutust liikluskindlustuskatte olemusest; • teab tulede kasutamise reegleid.
Õppimise korralduslikud alused	Õpetaja kasutab projektoriga varustatud õppeklassi. Loengumaterjal on MS Powerpoint formaadis.
Tegevused ja meetodid õpiväljundite saavutamiseks	Õpetaja esitab õpilastele suunavaid küsimusi. Kasutatakse jooniseid ja pildimaterjale, küsitakse õpilaste arvamust teatud liiklusolukordade kohta, arutletakse seda ning tehakse koos järeldusi.
Hindamismeetodid	2 mooduli lõpus korraldatakse vahekontroll (test). Vahekontrollis on 30 küsimust. Minimaalne õigete vastuste arv on 27.
Hindamiskriteeriumid	Kontrollitakse õpilase teadmisi käsitletud teemadel. Hinnates saavutatud õpitulemusi, lähtutakse MKM määrusest nr 58 "Mootorsõidukijuhi teadmiste, oskuste ja käitumise liiklusalased kvalifikatsiooninõuded". Õpitulemuste analüüs.
Iseseisva töö sisu	Lahendada temaatilised küsimused liiklustestides, lugeda konspekti, valmistada ette vahekontrolliks
Kohustuslik kirjandus	Liiklusseadus

T 3.1	Möödasõit, möödumine ja ümberpõige
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava esmaõppe algastme teooriaõppe 3. moodulisse
Moodul 3 maht	Kokku 7 tundi
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud teooriaõppe 1. ja 2. moodul
Aine lühikirjeldus	Omandatakse möödasõidu, möödumisega ning ümberpõikega seotud reeglid. Möödasõiduga seonduvad ohud. Kuidas neid vältida? Analüüsitakse möödasõidu, möödumise ja ümberpõikega seotud liiklusõnnetuste põhjuseid, 2 tundi.
Aine üldeesmärgid	Lua eeldused ohutuks möödasõiduks, möödumiseks ja ümberpõikeks vajalike teadmiste kujunemiseks ning motiveerida tulevast juhti käituma ohutult.
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: <ul style="list-style-type: none"> • teab ohutuks möödasõiduks vajalikke eeldusi; • teab kuidas ohutult mööda sõita, mööduda ja ümber põigata; • teab kuidas käituda möödasõidetava rollis; • on motiveeritud kaaluma möödasõidu vajadust ohutuse tagamise eesmärgil.
Õppimise korralduslikud alused	Õpetaja kasutab projektoriga varustatud õppeklassi. Loengumaterjal on MS Powerpoint formaadis.
Tegevused ja meetodid õpiväljundite saavutamiseks	Seletatakse lahti aine lühikirjelduses toodud. Tund on ülesehitatud nii, et õpetaja esitaks õpilastele suunavaid küsimusi. Selliselt hoitakse õpilaste tähelepanu ja suunatakse neid õigete järelduste ja otsusteni. Kasutatakse jooniseid ja pildimaterjale, küsitakse õpilaste arvamust teatud liiklusolukordade kohta, arutletakse seda ning tehakse koos järeldusi.
Hindamismeetodid	3 mooduli lõpus korraldatakse vahekontrolli (test). Vahekontrollis on 60 küsimust, milledest 20 on võetud 1 moodulist, 20 – 2 moodulist ja

	20 – 3 moodulist. Minimaalne õigete vastuste arv on 57.
Hindamiskriteeriumid	Kontrollitakse õpilase teadmisi käsitletud teemadel. Hinnates saavutatud õpitulemusi, lähtutakse MKM määrusest nr 58 “Mootorsõidukijuhi teadmiste, oskuste ja käitumise liiklusalased kvalifikatsiooninõuded”. Õpitulemuste analüüs.
Iseseisva töö sisu	Kodus: temaatilised küsimused liiklustestides, lugeda konsepti
Kohustuslik kirjandus	Liiklusseadus

T 3.2	Sõidu planeerimine riski vältimise eesmärgil
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava esmaõppe algaste teooriaõppe 3. moodulisse
Moodul 3 maht	Kokku 7 tundi
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud teooriaõppe 1. ja 2. moodul
Aine lühikirjeldus	Sõitu planeerides on võimalik teekonnaga seotud ohte vältida – marsruudi ja aja valik, sõiduki ettevalmistus sõiduks, sõiduki varustus, puhkepausid, juhi seisund jms, 2 tundi.
Aine üldeesmärgid	Luu eeldused arusaama kujunemiseks, et sõitu aegsasti planeerides saab mõjutada sõidu ohutust. Motiveerida tulevast juhti sõiduga seonduvaid riske vältima.
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: <ul style="list-style-type: none"> • teab milliseid ettevalmistusi tuleks enne sõitu teha; • mõistab, et sõitu planeerides on võimalik mõjutada sõidu ohutust ja säästlikkust; • on motiveeritud sõiduga seonduvat planeerima; • teab, et sõitu kavandades tuleb hinnata ja arvesse võtta tegureid, mis võivad avaldada mõju tema käitumisele juhina (nt elustiil, sõidu motiivid, sotsiaalne pinge, joove, uimastid, väsimus jms).
Õppimise korralduslikud alused	Õpetaja kasutab projektoriga varustatud õppeklassi. Loengumaterjal on MS Powerpoint formaadis.
Tegevused ja meetodid õpiväljundite saavutamiseks	Õpetaja esitab õpilastele suunavaid küsimusi. Kasutatakse jooniseid ja pildimaterjale, küsitakse õpilaste arvamust teatud liiklusolukordade kohta, arutletakse.
Hindamismeetodid	3 mooduli lõpus korraldatakse vahekontroll testi kujul. Vahekontrollis on 60 küsimust, milledest 20 on võetud 1 moodulist, 20 – 2 moodulist ja 20 – 3 moodulist. Minimaalne õigete vastuste arv on 57.
Hindamiskriteeriumid	Kontrollitakse õpilase teadmisi käsitletud teemadel. Hinnates saavutatud õpitulemusi, lähtutakse MKM määrusest nr 58 “Mootorsõidukijuhi teadmiste, oskuste ja käitumise liiklusalased kvalifikatsiooninõuded”. Õpitulemuste analüüs.
Iseseisva töö sisu	Kodus: LS ptk 7, lahendada temaatilised küsimused liiklustestides, lugeda konsepti
Kohustuslik kirjandus	Liiklusseadus

T 3.3	Keskkonda säästev auto kasutamine
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava esmaõppe algaste teooriaõppe 3. moodulisse
Moodul 3 maht	Kokku 7 tundi
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud teooriaõppe 1. ja 2. moodul
Aine lühikirjeldus	Auto kasutamise kaasnep keskkonnakoormus. Kuidas saab seda vähendada? Sõiduviisi valik, sõidu planeerimine, auto korraline hooldus, eelsoojendi kasutamine, auto valik ostes jms. Arutletakse võimaluste üle säästa ja milliseid meetmeid keegi on nõus keskkonna säästmiseks tarvitusele võtma, 2 tundi.
Aine üldeesmärgid	Luua eeldused auto säästlikuks kasutamiseks vajalike teadmiste kujunemiseks. Motiveerida keskkonnasäästlikku autokasutust. Luua eeldused enesehinnanguks – kui motiveeritud keegi on autot keskkonda säästvalt kasutama.
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: <ul style="list-style-type: none"> • teab kuidas auto kasutamine keskkonnale mõjub ja kuidas seda kahjulikku mõju saab vähendada; • oskab leida auto kasutusjuhendist teavet säästliku sõidu tagamiseks; • teab kuidas jälgida kütuse kulu; • on motiveeritud autot kasutades keskkonda säästma; • mõistab, et säästlik sõiduviis on ka ohutu sõiduviis.
Õppimise korralduslikud alused	Õpetaja kasutab projektoriga varustatud õppeklassi. Loengumaterjal on MS Powerpoint formaadis.
Tegevused ja meetodid õpiväljundite saavutamiseks	Õpetaja esitab õpilastele suunavaid küsimusi. Koos jõutakse õigete järelduste ja otsusteni. Kasutatakse pildimaterjali, küsitakse õpilaste arvamust teatud liiklusolukordade kohta, analüüs.
Hindamismeetodid	3 mooduli lõpus korraldatakse vahekontrolli testide kujul. Vahekontrollis on 60 küsimust, milledest 20 on võetud 1 moodulist, 20 – 2 moodulist ja 20 – 3 moodulist. Minimaalne õigete vastuste arv on 57.
Hindamiskriteeriumid	Kontrollitakse õpilase teadmisi käsitletud teemadel. Hinnates saavutatud õpitulemusi, lähtutakse MKM määrusest nr 58 “Mootorsõidukijuhi teadmiste, oskuste ja käitumise liiklusalased kvalifikatsiooninõuded”. Õpitulemuste analüüs.
Iseseisva töö sisu	Lahendada temaatilised küsimused liiklustestides, lugeda konspekti
Kohustuslik kirjandus	Liiklusseadus

T 3.4	Sõitmine rasketes tee- ja ilmastikuoludes
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava esmaõppe algastme teooriaõppe 3. moodulisse
Moodul 3 maht	Kokku 7 tundi
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud teooriaõppe 1. ja 2. moodul
Aine lühikirjeldus	Rasketes tee- ja ilmastikuolud põhjustavad tee ja rattavahelise haardumise ja/või nähtavuse halvenemise. Kuidas sellistes rasketes oludes ohutult sõidukit juhtida? Selleks, et juht saaks sõita ohutult

	(oludele vastav sõidukiirus ja õige pikivahe), peab ta arvestama asjaoluga, et sõidukile mõjuvad jõud, mis võivad töötada vastupidiselt juhi soovile. Mõistes sõidukile mõjuvaid jõude ja kuidas juht oma käitumisega saab neid jõudusid muuta, saab sõites neid arvestada. Arutletakse järgmistel teemadel: peatumisteed = reageerimisteed + pidurdusteed; reageerimisaeg, pidurdusteedonna sõltuvus sõidukiirusest, haardumisest ja massist, tsentrifugaaljõud, inerts, kineetiline energia, jääkkiirus, kokkupõrkel vallanduvad jõud jms. Aine raames käsitletakse ka auto ehitust ja tehnilist seisundit, 1 tund.
Aine üldeesmärgid	Luu eeldused rasketes tee- ja ilmastikuoludes sõitmiseks vajalike teadmiste kujunemiseks. Rasketes tee- ja ilmastikuoludes sõitmise seotud ohtude mõistmine ja ohtude vältimise võimalused.
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: <ul style="list-style-type: none"> • tunneb sõidukile mõjuvate jõudude olemust ja oskab neid oma sõidus arvestada; • teab rasketes tee- ja ilmastikuoludes sõiduki juhtimisega seotud ohte ja kuidas riske minimaliseerida; • omab ettekujutust auto ehitusest ja autole esitatavatest tehnilisest nõuetest.
Õppimise korralduslikud alused	Õpetaja kasutab projektoriga varustatud õppeklassi. Loengumaterjal on MS Powerpoint formaadis.
Tegevused ja meetodid õpiväljundite saavutamiseks	Õpetaja esitab õpilastele suunavaid küsimusi. Kasutatakse jooniseid ja pildimaterjali, küsitakse õpilaste arvamust teatud liiklusolukordade kohta, arutletakse seda ning tehakse koos järeldusi.
Hindamismeetodid	3 mooduli lõpus korraldatakse vahekontroll (test). Vahekontrollis on 60 küsimust, milledest 20 on võetud 1 moodulist, 20 – 2 moodulist ja 20 – 3 moodulist. Minimaalne õigete vastuste arv on 57.
Hindamiskriteeriumid	Kontrollitakse õpilase teadmisi käsitletud teemadel. Hinnates saavutatud õpitulemusi, lähtutakse MKM määrusest nr 58 “Mootorsõidukijuhi teadmiste, oskuste ja käitumise liiklusalased kvalifikatsiooninõuded”. Õpitulemuste analüüs.
Iseseisva töö sisu	Lahendada temaatilised küsimused liiklustestides, lugeda konspekti
Kohustuslik kirjandus	Liiklusseadus

T 3.5	Sõiduki juhtimine pimedal ajal
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava teooriaõppe juhi esmaõppesse.
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud teooriaõppe 1. moodul.
Aine lühikirjeldus	Pimedal ajal sõites tuleb osata valida sõidukiirus, mis võimaldab sõiduki peatada nähtavuse piires. Omandatakse tulede kasutamisega seotud reeglid. Näidatakse nähtavust erinevate tuledega vastutuleva sõidukiga kohtudes, eesolevale sõidukile järele jõudes ja/või mööda sõites; millised on juhi võimalused erineva sõidukiiruse puhul ohu märkamisel tegutseda; kuidas muuta teel seisev sõiduk ja sõiduki ümber toimetavad inimesed teistele liiklejatele nähtavaks. Pildi- ja videomaterjalidega toetatud loeng. Individuaalõpe viiakse läbi nõuetele vastaval simulaatoril (kuulub sõiduõppesse), 1 tund.

Aine üldeesmärgid	Lua eeldused tulede õigeks kasutamiseks vajalike teadmiste kujunemiseks ja mõistmaks pimedal sõitmisega seonduvaid ohte ning kuidas juht saab neid ohte oma käitumisega vältida.
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: <ul style="list-style-type: none"> teab, kuidas tulesid nähtavuse parandamiseks õigesti kasutada vastutuleva sõidukiga kohtudes, eesolevale sõidukile järele jõudes ja/või mööda sõites, peatudes ja parkides ning hädapeatamise korral; mõistab, et pimedal ajal on nähtavus palju halvem kui valgel ajal vaatamata tulede õigele kasutamisele ning teab, et seda puudujääki saab kompenseerida sõidukiiruse vähendamisega; omab motivatsiooni sõita oludele vastava sõidukiirusega ning õige piki- ja külgahega.
Õppimise korralduslikud alused	Aine jaguneb järgmisteks alateemadeks: <ul style="list-style-type: none"> tulede kasutamine ning sõidukiiruse valimine lähtudes nähtavusest, pimedal ajal autost väljumine ning sellega seotud ohud, käitumine vähekaitstud liiklejate suhtes ning kaasaegsed aktiivse ohutuse süsteemid.
Tegevused ja meetodid õpiväljundite saavutamiseks	Seletatakse lahti aine lühikirjelduses toodud. Õpetaja esitab õpilastele suunavaid küsimusi. Selliselt hoitakse õpilaste tähelepanu ja suunatakse neid õigete järelduste ja otsusteni. Pildimaterjali abiga aidatakse õpilastel kujutada ette, et nad peavad tegutsema konkreetsetes olukorras (nt valida sõidukiirust), küsitakse nende arvamust, arutletakse seda ning tehakse koos järeldusi.
Hindamismeetodid	Õpilaste teadmisi kontrollitakse rühmatöö käigus
Hindamiskriteeriumid	Hinnates õpilaste õpiväljundeid, lähtutakse MKM määrusest nr 58 "Mootorsõidukijuhi teadmiste, oskuste ja käitumise liiklusalased kvalifikatsiooninõuded". Kontrollitakse õpilase teadmisi järgmistel teemadel: <ul style="list-style-type: none"> tulede kasutamine; ohutu sõidukiiruse valik; peatumine, parkimine, hädapeatumine pimedal ajal; autost väljumine pimedal ajal; vähekaitstud liiklejate ohutuse tagamine.
Iseseisva töö sisu	Konspekti lugemine
Kohustuslik kirjandus	Ei ole

T 3.6	Libedasõidu riskivältimise koolitus. Peatamisteekonna pikkust mõjutavad tegurid.
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava teooriaõppe juhi esmaõppesse.
Koolituse maht	Kaks tundi.
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud teooriaõppe 1., 2. ja 3. moodul
Aine lühikirjeldus	Et juht oleks võimeline valida oludele vastavat sõidukiirust ja teaks, kui palju tuleb sõites enda ümber ruumi hoida, peab teadma, kui

	kiiresti on võimalik sõiduk peatada. Peatamisteedkonna pikkus sõltub sõiduki sõidukiirusest ja tehnilisest seisundist, juhi oskusest pidurdada, reageerimiskiirusest, teoludest jms. Käitumine libeduse tingimustes, libeduse märkamine, võtted teekatte olukorra hindamiseks. Külglibisemine. Auto juhitavuse taastamine. Näidatakse, et väiksema sõidukiiruse suurendamine või vähendamine mõjutab oluliselt peatamisteedkonna pikkust, 2 tundi.
Aine üldeesmärgid	Näitlikustada juhi võimalusi sõiduk peatada erinevatelt sõidukiirustelt. Pidurdusteedkonna pikkuse sõltuvus sõidukiirusest ja liiklusoludest. Luua eeldused mõistmaks, et sõidukit ei saa peatada hetkega ja seepärast tuleb sõites enda ümber hoida piisavalt ruumi, kui ruumi on vähe, tuleb vähendada sõidukiirust.
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: <ul style="list-style-type: none"> • teab, kui palju kulub aega ja ruumi, et sõiduk peatada; • oskab hinnata teekatte seisundi mõju auto juhitavusele; • teab, kuidas taastada auto juhitavus külglibisemise tingimustes; • mõistab, et väiksema sõidukiiruse suurendamine või vähendamine mõjutab oluliselt juhi võimalusi sõiduk peatada; • omab suuremat motivatsiooni sõita oludele vastava sõidukiirusega ning õige piki- ja külgvahega.
Õppimise korralduslikud alused	Õpetaja kasutab projektoriga varustatud õppeklassi. Loengumaterjal on MS Powerpoint formaadis.
Tegevused ja meetodid õpiväljundite saavutamiseks	Seletatakse lahti aine lühikirjelduses toodu. Õpetaja esitab õpilastele suunavaid küsimusi. Tuuakse näiteid, küsitakse õpilaste kogemusi. Jooniste ja pildimaterjali abiga aidatakse õpilastel kujutada ette, et nad peavad tegutsema konkreetsetes olukorras, küsitakse nende arvamust, arutletakse ning tehakse koos järeldusi. Parema ettekujutuse peatamisteedkonna pikkust mõjutavatest teguritest annab ka loengus kasutatav videomaterjal. Pidurdusteedkonna arvutamine.
Hindamismeetodid	Õpilaste teadmisi kontrollitakse rühmatöö käigus
Hindamiskriteeriumid	Kontrollitakse õpilase teadmisi käsitletud teemadel. Hinnates õpilaste õpiväljundeid, lähtutakse MKM määrusest nr 58 "Mootorsõidukijuhi teadmiste, oskuste ja käitumise liiklusalased kvalifikatsiooninõuded".
Iseseisva töö sisu	Konspekti lugemine
Kohustuslik kirjandus	Ei ole

LÕPPASTME KOOLITUS. Teooria

LT 1	Keskkonda säästev, ohutu ja teisi liiklejaid arvestav mõtteviis. Käitumine libedates teoludes.
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava lõppastme koolituse teooriaõppesse.
Aine mahuline	Kolm auditoorset tundi.

jagunemine	
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud algastme koolitus. Läbitud Pimedaja sõiduki juhtimise koolitus.
Aine lühikirjeldus	<p>Liiklusõnnetuste peamised põhjused on:</p> <p>tähelepanuga seonduv – juht sai liiga vähe/liiga palju/liiga keerukat informatsiooni liiklussituatsiooni kohta; juhi psühhofüsioloogiline seisund ei vastanud nõuetele; juhi emotsionaalne seisund ei olnud hea, mistõttu ta käitus soovitud erinevalt; juht ei mõistnud olemasoleva informatsiooni tähtsust; tal oli vale ettekujutus oma vilumustest/oskustest sõiduki juhtida; juhil puudusid teadmised kuidas konkreetses olukorras käituda, puudus automatiseerunud käitumismuster niisuguses olukorras toimetulekuks või olid välja kujunenud ohtlikud käitumismustrid; ta ei ole teadlik oma käitumise tagajärgedest, ta ei mõista seost oma käitumise ja liikluses toimuva vahel; sõidu motiivid suurendavad riskantset käitumist; hoiakud ohutu ja säästliku liiklemise suhtes suurendavad riskantset käitumist. Aine raames arutletakse kuidas ülalnimetatud põhjustest tingitud õnnetusi ära hoida.</p>
Aine üldeesmärgid	Luaa õpikeskkond, kus kujuneb või süveneb arusaam säästliku, ohutu ja teiste liiklejatega arvestava sõiduviisi eelistest. Luuakse eeldused enda isikuga seotud liikluskäitumist mõjutavatest riskidest teadlikuks saamisele ja oskuste kujunemisele nendega oma käitumises arvestada.
Õpiväljundid	<p>Pärast koolitust õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • teab ohte suurendavaid tegureid liikluses; • mõistab säästliku, ohutu ja teisi liiklejaid arvestava sõiduviisi eeliseid; • teab millest sõltub tee ja ratta vaheline haardumine; • tajub ja teab enda isikuga seotud liikluskäitumist mõjutavaid nõrku külgi, ning oskab oma käitumises nendega arvestada; • on motiveeritud sõitma säästlikult, ohutult ja teiste liiklejatega arvestavalt.
Iseseisva töö sisu	Töö õppejõu poolt määratud õppematerjaliga
Kohustuslik kirjandus	<p>Õppejõu poolt määratud õppematerjal, milles eeskätt kajastatakse järgnevaid teemasid:</p> <ul style="list-style-type: none"> • oma liiklemisoskuse arendamine, milles käsitletakse: esmase juhtimisõiguse olemust; vastutust iseseisva juhina; liiklemisoskuse harjutamise sisu iseseisva juhina (ennustavat mõtlemis- ja sõiduviisi, riski tunnetamist, riskiolukordade ettenägemist, analüüsida liiklusolukordi

	<p>jne).</p> <ul style="list-style-type: none"> • oma sõiduuskuse hindamine, milles käsitletakse: riskile kalduvuse tunnetamist; võimalike riskidega arvestamist, mis tulevad endale teadmata vähestest sõidukogemustest; oskust õppida arvestama oma sõiduvõimet mõjutavate asjaoludega. • liiklusjärelvalve, milles käsitletakse: vajadust järgida liiklusreegleid; liiklusjärelvalvega seotud asjaolusid; mõjustusvahendeid rikkujate suhtes.
<p>Täpsustatud õpiväljundid</p>	<p>Pärast koolitust peab õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • teadma, et säästlik ja keskkonnasõbralik sõiduviis on ka ohutu sõiduviis; • teadma auto juhendiga tutvumise vajalikkust; • teadma ökonoomsuse huvides auto õigeaegse hoolduse vajalikkust; • tundma säästliku ja keskkonnasõbraliku sõiduviisi eeldusi: valida sobiv käik, sõita sujuvalt, peatuda sujuvalt, vaadata liikumisel vajaliku informatsiooni saamiseks ja õige tegevuse kavandamiseks kaugemale, sobitada sõidukiirust, juhindudes liiklejate vahelisest ühistööst. <p>Libedasõidu koolitus viiakse läbi spetsiaalsel tehiskattega aastaringselt kasutataval õppeväljakul.</p> <p>Libedasõidu koolituse eesmärgiks on õpilasele esmaste teadmiste andmine juhtimisvõtetest libedates teeoludes, peatumistekondade pikkustest ja võimalustest hädaolukorras tegutsemiseks. Õpilase käitumise kujundamine, kuidas vältida ohuolukorda sattumist libedatel teedel ja võimalustest vähendada liiklusõnnetuse toimudes selle tagajärgi. Koolitust käigus peab õpilane mõistma, et parim võimalus ohuolukorra vältimiseks on õige kiiruse valik vastavalt tee- ja ilmaoludele, sõiduki iseärasustele ja juhi oskustele ning seisundile.</p> <p>Sõidukile mõjuvad jõud ja juhtimisvõtted libedal</p> <p>Pärast teoreetilise õppuse läbimist peab õpilane omama ülevaadet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • sõidukit mõjutavatest jõududest; • kiiruse mõjust reageerimis-, pidurdus-, ja peatumistekondadele; • kuidas vältida sõiduki juhitavuse kaotamist libedates

	<p>teeoludes;</p> <ul style="list-style-type: none"> • kuidas käituda enamlevinud ohuolukordades; • õigetest sõiduvõtetest libisemisse sattunud sõiduki juhitavuse taastamiseks.
Õpetamise meetodid ja õpiväljundite saavutamise kontrollimine	<p>Teema käsitlemist alustatakse eesmärkide püstitamisega ja õpiväljundite tutvustamisega, seejärel järgneb aktiveeriv loeng, mida toetavad erinevad videofilmid. Õpitava omandamist toetab seminaritöö kus rühmades arutatakse läbi loengus kuuldu ja nähtu. Rühmatöö tulemuste ettekandmisel, kaasõpilaste poolt saadud tagasiside põhjal saab õppejõud otsustada rühma õpiväljundite saavutamise üle. Individuaalselt kontrollib õppejõud õpiväljundite saavutamist mooduli lõpus õpilasele esitatud küsimustiku põhjal.</p>

LT 2	Libedasõidu riskivältimise praktikum
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava lõppastme koolituse teooriaõppesse
Aine maht	Üks tund.
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud esmaõppe algaste koolitus. Läbitud Pimedaja sõiduki juhtimine koolitus.
Aine lühikirjeldus	<p>Et juht oleks võimeline valima oludele vastava sõidukiiruse ja teaks, kui palju tuleb sõites enda ümber ruumi hoida, peab teadma, millised on juhi võimalused äkkolukorras käituda (sõiduk seisma jätta, takistusest ümber põigata, juhitavus taastada). Praktikumi käigus näitlikustatakse, et juhi võimalused äkkolukorras tegutseda sõltuvad sõiduki sõidukiirusest ja tehnilisest seisundist, juhi oskusest pidurdada, reageerimiskiirusest, teeoludest jms. Praktikum viiakse läbi libedasõidu õppeväljakul turvahallis ja/või selleks kohandatud simulaatoril. Praktikum viiakse läbi soovitatavalt rühmaõppena. Õpperühma suurus kuni 12 õpilast.</p>
Aine üldeesmärgid	<p>Lua eeldused arusaamise kujunemiseks, et lihtsam juhtida ohutult ja teiste liiklejatega arvestavalt kui võtta midagi ette äkkolukorras ohutuse taastamiseks. Näidata, et blokeeritud rattaga auto ei ole juhitav; peatamisteeakna pikkus sõltub sõidukiirusest ja teekatte iseärasustest; sõidukit ei saa hetkega seisma jätta ja seepärast tuleb sõites enda ümber hoida piisavalt ruumi; kui ruumi on vähe, tuleb vähendada kiirust; juhi võimalused tegutseda äkkolukorras on vähesed.</p>
Õpiväljundid	<p>Pärast koolitust õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • teab kui palju kulub aega ja ruumi, et sõiduk peatada; • mõistab, et väiksemgi sõidukiiruse suurendamine või

	<p>vähendamine mõjutab oluliselt juhi võimalusi sõiduk peatada;</p> <ul style="list-style-type: none"> • mõistab, et libedal teel on pidurdusteed palju pikem kui kuival asfaldil; mõistab, et sõltuvalt ilmaoludest ja teekatete erinevusest on pidurdusteed pikem erinev; • omab suuremat motivatsiooni sõita oludele vastava sõidukiirusega ning õige piki- ja külgvahega.
Iseseisva töö sisu	Töö õppejõu poolt määratud õppematerjaliga.
Kohustuslik kirjandus	Õppejõu poolt määratud õppematerjal.
Täpsustatud õpiväljundid	<p>Pärast teema läbimist peab õpilane omama ülevaadet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • õigest juhtimisasendist ja rooli käsitlemisest; sõiduharjutuse ümberõige olemus. Harjutuse eesmärk on anda õpilasele teadmised õige juhtimisasendi ja roolikäsitlemise vajalikkusest ning kiiruse ja haardumise mõjust sõidukijuhitavusele. • kiiruse mõjust reageerimis-, pidurdus-, ja peatumisteedadele, jääkkiirus (kokkupõrke kiirus); näited teoorias räägitud tõestamiseks ja näitlikustamiseks. Harjutuse eesmärk on anda õpilasele võimalus hinnata sõiduki reageerimis-, pidurdus- ja peatumisteedade erinevatel kiirustel ning jääkkiirusest tingitud tagajärgi. • pikivahe ja selle hoidmise vajalikkus. Näide ebapiisav pikivahe ja võimalikud tagajärjed; Harjutuse eesmärk on anda õpilasele teada pikivahe hoidmise vajalikkusest.
Õpetamise meetodid ja õpiväljundite saavutamise kontrollimine	Teema käsitlemist alustatakse eesmärkide püstitamisega ja õpiväljundite tutvustamisega, seejärel järgneb praktikum. Praktikumi juhivad õpetaja suunavate küsimustega, kasutades nn arengutreeningu meetodit. Individuaalselt kontrollivad õppejõud õpiväljundite saavutamist praktikumi lõpus õpilasele esitatud küsimustiku põhjal.

S 1-4	Algastme koolituse sõiduõppe esimene moodul.
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava esmaõppe algaste sõiduõppe 1. moodulisse
Koolituse maht – 1 moodul kokku	Vähemalt 3 kohustuslikku sõidutundi (sõidutundide teemad ja teemade numbrid on toodud Lisas 1)
Kohustuslike sõidutundide arv 1. moodulis	Vähemalt 3 sõidutundi (teemad 1-4 vt Lisa 1)
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud teooriaõppe moodul 1 ained "Ülevaade õppetöö korraldusest ja eesmärkidest" ning "Iseseisvaks õppimiseks juhendamine"
Aine lühikirjeldus	Koolitus viiakse läbi muud liiklust häirimata, õppesõiduväljakul.

	Omandatakse sõiduks valmistumiseks vajalikud oskused – juhi tööasend, istme reguleerimine, turvavarustuse kasutamine, oskus kontrollida sõiduki vastavust tehno-nõuetele, mõista millal sõiduki kasutamine on ohtlik.
Aine üldeesmärgid	Luuakse eeldused enda ja teiste liiklejate ohutuse tagamiseks vajalike oskuste kujunemiseks. Motiveerida kasutama turvavarustust ja nõuda turvavarustuse kasutamist sõitjatelt.
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: <ul style="list-style-type: none"> • oskab teostada sõiduki sõidueelset kontrolli, kasutades ka sõiduki käsiraamatut; • oskab reguleerida istet ja tahavaatepeeglid juhile sobivaks; • oskab ise kasutada sõiduki turvavarustust ja aidata kaassõitjatel seda teha; • oskab kasutada sõidukile paigaldatud lisa- ja mugavusseadmeid; • teab juhi valest tööasendist ja turvavarustuse valest kasutamisest tulenevaid ohte; • on motiveeritud kasutama turvavarustust ja nõudma turvavarustuse kasutamist sõitjatelt.
Õppimise korralduslikud alused	Aine jaguneb järgmisteks alateemadeks: <ul style="list-style-type: none"> • auto väline sõidueelne kontroll, • juhi töökoht ning turvavarustus, • auto mugavusseadmed.
Tegevused ja meetodid õpiväljundite saavutamiseks	Harjutatakse aine lühikirjelduses toodut. Osa sõidutunnist toimub väljaspool autot. Õpilast motiveeritakse kasutama turvavarustust ning tegema seda õigesti. Õpetaja ja õpilane suhtlevad aktiivselt.
Hindamismeetodid	Õppe tulemuslikkuse analüüs. Hindamissüsteem on: sooritatud/mittesooritatud.
Hindamiskriteeriumid	Hinnates omandatud õpiväljundeid, lähtutakse MKM määrusest nr 58 “Mootorsõidukijuhi teadmiste, oskuste ja käitumise liiklusalased kvalifikatsiooninõuded”. Kontrollitakse, kas õpilasel on aine raames käsitletud teemadel on küllaldased teadmised. Õpitulemuste analüüs.
Iseseisva töö sisu	Konspekti lugemine
Kohustuslik kirjandus	Ei ole
Juhendaja roll	Aidata õpilasel harjutada sõidutunni ajal tehtud toiminguid ja ülesandeid. Sõita õpilasega võimalikult palju, et arendada sõiduoskust.

S 5-15	Algastme koolituse sõiduõppe teine moodul.
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava esmaõppe algastme sõiduõppe 2. moodulisse
Koolituse maht – 2. moodul kokku	Vähemalt 14 kohustuslikku sõidutundi.
Kohustuslike sõidutundide arv 2. moodulis	Vähemalt 14 sõidutundi, millest teine on vahekontroll (teemad 5-15 vt Lisa 1)

Aine läbimise eeltingimused	Läbitud sõiduõppe moodul 1 aine "Juhi tööasend ja turvavarustus".
Aine lühikirjeldus	Koolitus viiakse läbi liikluseks suletud alal, õppesõidu väljakul. Harjutatakse mootori käivitamist, sõiduki juhtimisseadmete käsitlemist, manööverdumist, märguandeid, sujuvat liikumist, sõidu lõpetamist, pidurdamist jms. Harjutamist jätkatakse kuni saavutatakse ohutu ja keskkonda säästev sõiduki käsitlemise tasemel, mis on vajalik sõidu õpingute alustamiseks vähese liiklusega teel.
Aine üldeesmärgid	Luuakse eeldused ohutu ja keskkonda säästva sõiduki käsitlemise oskuste kujunemiseks, mis on vajalikud sõiduõppe jätkamiseks vähese liiklusega teedel. Õpilane oskab paigalt võtta, sõidukit sujuvalt ja äkkpidurdades peatada, vahetada sõidurada.
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: <ul style="list-style-type: none"> • oskab käsitseda sõidukit tasemel, mis võimaldab jätkata sõidu õppimist vähese liiklusega teedel; • teab sõiduki vale käsitlemisega seonduvaid ohte ja mõju keskkonnale; • omab realistlikku arusaama isiklikest, sõiduki käsitlemisega seotud tugevatest ja nõrkadest külgedest; • tajub ja teab oma nõrku külgi, mis on seotud sõiduki käsitlemisega ning oskab oma käitumises nendega arvestada; • on motiveeritud sõidukit ohutult ja keskkonda säästvalt käsitlema.
Õppimise korralduslikud alused	Aine jaguneb järgmisteks alateemadeks: <ul style="list-style-type: none"> • liikumise alustamine, • pidurdamine ja peatumine, • sirgjooneline tagurdamine ja tagurdamine pöördega, • käiguvahetus, • ohutu pööramine ja ümberreastumine, • liikumise alustamine kallakul.
Tegevused ja meetodid õpiväljundite saavutamiseks	Harjutatakse aine lühikirjelduses toodut. Sõidutund on ülesehitatud nii, et õpetaja ja õpilane suhtleksid omavahel. Kõigepealt seletatakse ja näidatakse õpilasele ette, mida ta peab tegema, aga sõidutunni lõpuks peab ta saama nende toimingutega iseseisvalt hakkama. Õppemetoodika põhineb sellel, et õpilane saaks aru, vältides automatismi. Sõidutunni lõpus arutletakse, tehakse järeldused.
Hindamismeetodid	Otsustatakse, kas õpilane sai oma ülesannetega hakkama ja kas aine eesmärgid on saavutatud. 3. sõidutunnil tuleb vahekontroll. Hindamismeetodiks on suuline vestlus ning harjutuste tegemine. Vahekontroll kestab 45 minutit, õpilane tohib eksida maksimaalselt 3 korda. Hinne: sooritatud/mittesooritatud.
Hindamiskriteeriumid	Hinnates omandatud õpiväljundeid, lähtutakse MKM määrusest nr 58 "Mootorsõidukijuhi teadmiste, oskuste ja käitumise liiklusalased kvalifikatsiooninõuded". Kontrollitakse, kas õpilasel on aine raames käsitletud teemadel on küllaldased teadmised. Õpitemuste analüüs.
Iseseisva töö sisu	Konspekti lugemine
Kohustuslik kirjandus	Ei ole

Juhendaja roll	Harjutada õpilasega seda, mis ei tulnud tal sõidutunni ajal hästi välja, teha lihtsamaid harjutusi õppesõiduplatsil. Sõita õpilasega võimalikult palju, et arendada sõiduoskust.
----------------	--

S 16-22	Algastme koolituse sõiduõppe kolmas moodul.
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava esmaõppe algastme sõiduõppe 2. moodulisse
Kohustuslike sõidutundide arv 3. moodulis	Vähemalt 6 sõidutundi (teemad 16-22 vt Lisa 1)
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud kõiksõiduõppe 1. ja 2. mooduli sõidutunnid. Sõiduõppe viiakse läbi pärast teemat RT „Peatamisteedkonna pikkust mõjutavad tegurid ja riskide ennetamine“ läbimist..
Aine lühikirjeldus	Viimistletakse sõiduki ohutu ja keskkonda säästva käsitsemise oskusi tasemeni, mis on vajalik sõiduõppe jätkamiseks erinevates liiklussituatsioonides. Harjutatakse liikluses osalemiseks vajalikke oskusi vastavalt regiooni eripärale, tähelepanu suunamist liikluses olulisele, ohutu liiklemise põhimõtete kohaldamist, teiste liiklejatega arvestamist, õige asukoha valikut teel, teede lõikumisaladele, teega külgnevatele aladele, raudteeülesõidukohale lähenemist ja nende ületamist, sõidujärjekorra reeglite kohaldamist, peatumist ja parkimist, manöövrite sooritamist jms. Juhitakse tähelepanu liikluses osalemisega seotud ohtudele ja nende vältimise võimalustele.
Aine üldeesmärgid	Luu eeldused äkkpidurdamiseks vajalike oskuste kujunemiseks. Luua eeldused realistlikku arusaama kujunemiseks isiklikest, sõiduki peatamisega seotud tugevatest ja nõrkadest külgedest. Luua eeldused motivatsiooni suurendamiseks juhtida sõidukit oludele vastava sõidukiiruse ja ohutu piki- ja külgvahega. Luua eeldused iseseisvaks toimetulekuks libedates teeludes.
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: <ul style="list-style-type: none"> • oskab sooritada äkkpidurduse; • mõistab, et väiksema sõidukiiruse suurendamine või vähendamine mõjutab oluliselt juhi võimalusi sõidukit peatada; • omab realistlikku arusaama isiklikest, sõiduki peatamisega seotud tugevatest ja nõrkadest külgedest; • tajub ja teab oma nõrku külgi, mis on seotud sõiduki peatamisega ning oskab oma käitumises nendega arvestada; • omab suuremat motivatsiooni sõita oludele vastava ohutu piki- ja külgvahega.
Õppimise korralduslikud alused	Aine jaguneb järgmisteks alateemadeks: <ul style="list-style-type: none"> • sõit vähese liiklusega teedel (k.a. ühesuunalistel teedel), reguleerimata ristmike ületamine (k.a. samaliigiliste teede ristmikud); • reguleeritud ristmike ja raudteeülesõidukohtade ületamine; • peatumine ja parkimine.
Tegevused ja	Harjutatakse aine lühikirjelduses toodut. Õpetaja ei ütle õpilasele

meetodid õpiväljundite saavutamiseks	ette, mida ta tegema peab, et õpilane õpiks algusest peale orienteeruma liikluses iseseisvalt. Kui ta peaks eksima, seletab õpetaja talle tehtud viga sõltuvalt olukorrast kas kohe või sõidutunni lõpus. Suuremat rõhku pannakse ohutuse tagamisele ja olukorrakiiruse valikule. Parkimist harjutatakse õppesõiduplatsil ja siis vähese liiklusega teedel/parklates. Tunni lõpus tehakse lühianalüüs, kus tuuakse välja antud teema raames õpilase tugevamad ja nõrgemad küljed, püstitatakse uued eesmärgid.
Hindamismeetodid	Otsustatakse, kas õpilane sai oma ülesannetega hakkama ja kas aine eesmärgid on saavutatud. Hinne: sooritatud/mittesooritatud.
Hindamiskriteeriumid	Hinnates omandatud õpiväljundeid, lähtutakse MKM määrusest nr 58 "Mootorsõidukijuhi teadmiste, oskuste ja käitumise liiklusalased kvalifikatsiooninõuded". Kontrollitakse, kas õpilasel on aine raames käsitletud teemadel on küllaldased teadmised. Õpitemuste analüüs.
Iseseisva töö sisu	Konspekti lugemine
Kohustuslik kirjandus	Ei ole
Juhendaja roll	Harjutada õpilasega samasugustes tingimustes nagu oli sõidutunni ajal, suuremat rõhku panna nendele ülesannetele, millega ta ei saanud sõidutunni ajal hästi hakkama. Harjutada õpilasega parkimist õppesõiduplatsil. Sõita õpilasega võimalikult palju, et arendada sõiduoskust ja koguda sõidukogemust.

S21	Pimedal ajal sõiduki juhtimine
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava sõiduõppe pimedal ajal sõiduki juhtimise koolitusse.
Koolituse maht	Vähemalt 1 sõidutund. (harjutused viiakse läbi nõuetele vastaval trenazööril)
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud sõiduõppe 1 moodul. Pimedal aja koolitus läbida teises või kolmandas moodulis.
Aine lühikirjeldus	Koolitus viiakse läbi selleks kohandatud simulaatoril.
Aine üldeesmärgid	Luu eeldused pimedal ajal sõiduki juhtimiseks vajalike oskuste kujunemiseks ja pimedal ajal sõiduki juhtimisega seotud ohtude mõistmiseks Luu eeldused realistliku arusaama kujunemiseks isiklikest, pimedal ajal sõiduki juhtimisega seotud tugevatest ja nõrkadest külgedest. Luua eeldused motivatsiooni suurendamiseks juhtida sõidukit pimedal ajal oludele vastava sõidukiiruse ja ohutu piki- ja külgsuuna.
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: oskab tulede õige kasutamisega parandada juhi nähtavust ja oma sõiduki teistele paremini märgatavaks teha; mõistab oludele vastava sõidukiiruse valiku vajadust; teab pimedal ajal sõiduki juhtimisega seotud ohte;

	<p>oskab oma käitumisega vähendada pimedal sõiduki juhtimisega seotud riske;</p> <p>teab isiklikke, pimedal sõiduki juhtimisega seotud, tugevaid ja nõrku külgi;</p> <p>tajub ja teab oma nõrku külgi, mis on seotud sõiduki juhtimisega pimedal ajal ning oskab oma käitumises nendega arvestada.</p>
Iseseisva töö sisu	Määratakse sõiduõpetaja poolt

S22	Algastme libedasõidu harjutuste sooritamise
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava algastme juhi esmaõppesse, viiakse läbi pärast 1 ja 2 mooduli läbimist.
Sõidutundide arv	Üks sõidutund.
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud kõik 1. ja 2. mooduli sõidutunnid. Viiakse läbi peale teemat „Peatamisteedkonna pikkust mõjutavad tegurid“ läbimist.
Aine lühikirjeldus	Oludele vastava sõidukiiruse ja ohutu piki- ja külgsuuna valikuks peab õpilane teadma, kui kiiresti on ta võimeline sõiduki peatama. Koolituse käigus näitlikustatakse pidurdusteedkonna sõltuvust teekatte iseärasuskiiirusest. Sõidutunnis harjutatakse äkkpidurdamist erinevalt sõidukiirusest erineval teekattel ning sõitmist kurvis. Harjutused viiakse läbi libedasõidu õppeväljakul.
Aine üldeesmärgid	Lua eeldused äkkpidurdamiseks vajalike oskuste kujunemiseks. Lua eeldused realistlikku arusaama kujunemiseks isiklikest, sõiduki peatamisega seotud tugevatest ja nõrkadest külgedest. Lua eeldused motivatsiooni suurendamiseks juhtida sõidukit oludele vastava sõidukiiruse ja ohutu piki- ja külgsuunaga.
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: oskab sooritada äkkpidurduse; mõistab, et väiksema sõidukiiruse suurendamine või vähendamine mõjutab oluliselt juhi võimalusi sõiduki peatada; omab realistlikku arusaama isiklikest, sõiduki peatamisega seotud tugevatest ja nõrkadest külgedest; tajub ja teab oma nõrku külgi, mis on seotud sõiduki peatamisega, ning oskab oma käitumises nendega arvestada; omab suuremat motivatsiooni sõita oludele vastava sõidukiirusega ning ohutu piki- ja külgsuunaga.
Iseseisva töö sisu	Vajadusel juhendaja kaasamine õpitu kinnistamiseks. Määratakse sõiduõpetaja poolt.

LS 1	Keskkonda säästva, riske vältiva ja teisi liiklejaid arvestava sõiduviisi süvendamine
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava koolituse sõiduõppesse
Lõppastme koolituse sõiduõppe maht	Vähemalt 1 sõidutundi.
Kohustuslike sõidutundide arv	Vähemalt 1 sõidutundi (teema 23)
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud algastme koolitus. Läbitud pimedaja sõiduki juhtimine koolitus.
Aine lühikirjeldus	Õpilane ja õpetaja otsivad koostöös võimalusi süvendada keskkonda säästvat, riske vältivat ja teisi liiklejaid arvestavat sõiduviisi. Aine koosneb sõidu hindamise, tagasiside ning keskkonda säästva, riskevältiva ja teisi liiklejaid arvestava sõiduviisi süvendamise etapist. Sõiduõppes mõeldakse keskmist kütuse kulu, sõiduks kulunud aega ja keskmist kiirust. Kui õpilasel on võimalus ja soov, siis sõidutund viiakse läbi õpilase autoga ja oma vastutusel. Kui õpilase autol ei ole seadmeid, mille abil mõõta keskmist kütuse kulu, sõiduks kulunud aega ja keskmist kiirust, viiakse sõidutund läbi autokooli autoga.
Aine üldeesmärgid	Luu eeldused keskkonda säästva, riske vältiva ja teisi liiklejaid arvestava sõiduviisi süvenemiseks ja realistlikku arusaamise kujunemiseks isiklikest, sõiduki juhtimisega seotud käitumisharjumustest.
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: <ul style="list-style-type: none"> • omab realistlikku arusaama isiklikest, sõiduki juhtimisega seotud käitumisharjumustest; • on rohkem motiveeritud sõitma keskkonda säästvalt, riske vältivalt ja teisi liiklejaid arvestavalt.
Õppimise korralduslikud alused	Aine jaguneb järgmisteks alateemadeks: <ul style="list-style-type: none"> • võimaluste otsimine keskkonda säästvat, riske vältivat ja teisi liiklejaid arvestavat sõiduviisi süvendamiseks; • keskkonda säästva sõiduviisi harjutamine; • hinnang ja tagasiside.
Tegevused ja meetodid õpiväljundite saavutamiseks	Harjutatakse aine lühikirjelduses toodut. Õpetaja annab õpilasele tagasisidet mitte ainult tunni lõpus, vaid ka selle käigus. Säästliku sõidustiili põhimõtteid kontrollitakse „katse-eksituse meetodiga“, jälgides hetkelist kütuse kulu. Suurt rõhku pannakse ohutuse tagamisele. Tunni lõpus tehakse lühianalüüs, kus tuuakse välja antud teema raames õpilase tugevamad ja nõrgemad küljed, tehakse järeldused.
Hindamismeetodid	Otsustatakse, kas õpilane sai oma ülesannetega hakkama ja kas aine eesmärgid on saavutatud. Hinne: arvestatud/mittearvestatud
Hindamiskriteeriumid	Kontrollitakse õpilase teadmisi käsitletud teemadel. Hinnates õpilaste õpiväljundeid, lähtutakse MKM määrusest nr 58 “Mootorsõiduki juhi teadmiste, oskuste ja käitumise liiklusalased kvalifikatsiooninõuded”. Õpitulemuste analüüs.

Iseseisva töö sisu	Ei ole
Kohustuslik kirjandus	Ei ole

LS 2	Libedaraja riskivältimise harjutused
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava koolituse sõiduõppesse
Lõppastme koolituse sõiduõppe maht	Vähemalt 1 sõidutundi. Vajadusel sõidutundide kogumaht määratakse sõiduõppe individuaalses õppekavas.
Kohustuslike sõidutundide arv	Vähemalt 1 sõidutund (teema 24)
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud algastme koolitus. Läbitud pimedaja sõiduki juhtimise koolitus.
Aine lühikirjeldus	<p>Sõidutunnid viiakse läbi libedasõidu õppeväljakul vahetult peale koolituse teooriaõppe „Libedasõidu riskivältimise praktikum“ läbimist.</p> <p>Analüüsitakse:</p> <ul style="list-style-type: none"> peatamisteekonna sõltuvust sõidukiirusest, juhi oskustest, sõiduki iseärasustest, pidurdamise viisist, teekatteiseärasustest jms; mida tuleb arvestada oludele vastava sõidukiiruse valikul; kui suurt piki- ja külgevahet tuleb hoida. <p>Harjutatakse:</p> <ul style="list-style-type: none"> äkkpidurdamist; takistusest ümber põikamist. Kurvis sõitmine ja seal pidurdamine
Aine üldeesmärgid	<p>Luu eeldused:</p> <ul style="list-style-type: none"> oma võimete/oskuste ja toimetuleku võimaluste hindamiseks äkkolukorras käitumiseks; mõistmaks, et juhi võimalused äkkolukorras midagi ette võtta ohutuse taastamiseks on piiratud; motiveerida juhti juhtima sõidukit keskkonda säästvalt, riske vältivalt ja teisi liiklejaid arvestavalt.
Õpiväljundid	<p>Pärast koolitust õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> omab realistlikku arusaama isiklikest, äkkolukorras toimetulekuks vajalikest oskustest ja võimalustest; oskab äkkpidurdada; teab, kuidas kasutada takistusest ümberpõikamiseks vajalikke tehnikaid; mõistab, et juhi võimalused äkkolukorras midagi ette võtta

	<p>ohutuse taastamiseks on piiratud;</p> <ul style="list-style-type: none"> • on motiveeritud sõitma keskkonda säästvalt, riske vältivalt ja teisi liiklejaid arvestavalt.
Õppimise korralduslikud alused	Sõidutunnid viiakse läbi libedasõidu õppeväljakul vahetult peale koolituse teooriaõppe „Libedasõidu riskivältimise praktikum“ läbimist.
Tegevused ja meetodid õpiväljundite saavutamiseks	Harjutatakse aine lühikirjelduses toodut. Sõidutund on ülesehitatud nii, et igat harjutust näitab õpetaja ette ja siis alles istuvad rooli õpilased. Sõidutunni ajal näidatakse õpilastele ette, kuidas kehtivad teooriatunnis käsitletud põhimõtted reaalses elus. Rõhku pannakse erinevate teekatete pikisidusteguritele, juhi reageerimisajale, olukorraliiruse valikule ning õigele äkkpidurduse tehnikale. Tunni lõpus tehakse lühianalüüs, kus tuuakse välja antud teema raames õpilase tugevamad ja nõrgemad küljed, tehakse järeldused.
Hindamismeetodid	Otsustatakse, kas õpilane sai oma ülesannetega hakkama ja kas aine eesmärgid on saavutatud. Hinne: arvestatud/mittearvestatud.
Hindamiskriteeriumid	Kontrollitakse õpilase teadmisi käsitletud teemadel. Hinnates õpilaste õpiväljundeid, lähtutakse MKM määrusest nr 58 “Mootorsõidukijuhi teadmiste, oskuste ja käitumise liiklusalased kvalifikatsiooninõuded”. Õpitulemuste analüüs.
Iseseisva töö sisu	Ei ole
Kohustuslik kirjandus	Ei ole

Lisa 1.

Teooriatundide teemad

Teema number	Teema	Minimaalne teooriatundide arv
Moodulid		
T1	Moodul 1	Õppetunde 10
T1.1	Ülevaade õppetöö korraldusest ja eesmärkides	Kokku 10
T1.2	Iseseisvaks õppimiseks juhendamine	
T1.3	Liiklus kui süsteem	
T1.4	Teiste liiklejatega arvestamine	
T1.5	Ohutu liiklemise põhimõtted	
T1.6	Sõiduki turvalisus	
T1.7	Inimene sõidukijuhina	
T2	Moodul 2	Õppetunde 10
T2.1	Sõidu alustamine ja sõiduki asukoht sõites	Kokku 10
T2.2	Sõidujärjekord sõites	
T2.3	Sõidu eripära, asulavälisel teel, kiirteel ja tunnelis	
T2.4	Sõiduki peatumine ja sõidu lõpetamine	
T2.5	Käitumine liiklusõnnetuse korral	
T3	Moodul 3	Õppetunde 7
T3.1	Möödasõit, möödumine ja ümberpõige	Kokku 7
T3.2	Sõidu planeerimine riski vältimise eesmärgil	
T3.3	Keskkonda säästev auto kasutamine	
T3.4	Sõiduki juhtimine rasketes tee- ja ilmastikuoludes	
T3.5	Pimedal ajal sõiduki juhtimine (pärast 1. moodulit)	1
T3.6	Libedasõidu riskivältimise koolitus.	2
	Kokku esmaõppe 3 moodulit	30
Esmaõppe algastme liiklusteooria ja sõidueksam Maanteeametis		
Esmase juhtimisõiguse omistamine		
Juhi esmaõppe lõppastme koolitus		
LT1	Keskkonda säästev, ohutu ja teisi liiklejaid arvestav mõtteviis. Käitumine libedates teeoludes	3
LT2	Libedasõidu riskivältimise praktikum	1
	Kokku lõppastme koolituses	4

Lisa 2.

Sõidutundide teemad

Teema number	Teema	Minimaalne sõidutundide arv
Algastme koolitus		
Moodul 1		
1	Juhi tööasend ja turvavarustus	1
2	Sõiduki käsitsemine	1
3	Sõit individuaalprogrammi järgi 1 mooduli raames	
4	Sõiduharjutused õppeväljakul	1
Moodul 2		
5	Sõit vähese liiklusega teedel	2
6	Reguleerimata ristmike ületamine	1
7	Lihtsamate reguleeritud ristmike ja raudteeülesõidukohtade ületamine	1
8	Peatumine ja parkimine	2
9	Keerulisemate reguleeritud ristmike ületamine	1
10	Sõit trammiteega teedel	1
11	Sõit intensiivse liiklusega teedel, eri radade kasutamine	1
12	Ringliiklusega ristmike ületamine	2
13	Maantee sõit	2
14	Sõit individuaalprogrammi järgi 2 mooduli raames	
15	Sõiduki juhtimine erinevates liiklussituatsioonides	1
Moodul 3		
16	Möödasõit, möödumine ja ümberpõige	1
17	Sõiduki juhtimine planeeritud teekonnal	1
18	Keskkonda säästev sõiduki juhtimine	1
19	Sõit individuaalprogrammi järgi 3 mooduli raames	
20	Sõit planeeritud teekonnal (säästlik ja ohutu)	1
21	Pimedal ajal sõiduki juhtimine (simulaatoril)	1
22	Algastme libedasõidu harjutused (libedarada)	1
	Sõidueksam	1
	Kokku esmaõppe algastmes:	vähemalt 24
Lõppastme koolitus		
LS1	Keskkonda säästva, riske vältiva ja teisi liiklejaid arvestava sõiduviisi süvendamine.	1
LS2	Libedasõidu riskivältimise harjutused (libedarada)	1
	Kokku lõppastme koolituses:	vähemalt 2